

KONINKLIJKE NEDERLANDSE SCHAAKBOND

aan Bondsraad
van AB
betreft Rapportage kerncijfers
cc
dd 23 mei 2019
nr 19/20509

Inleiding

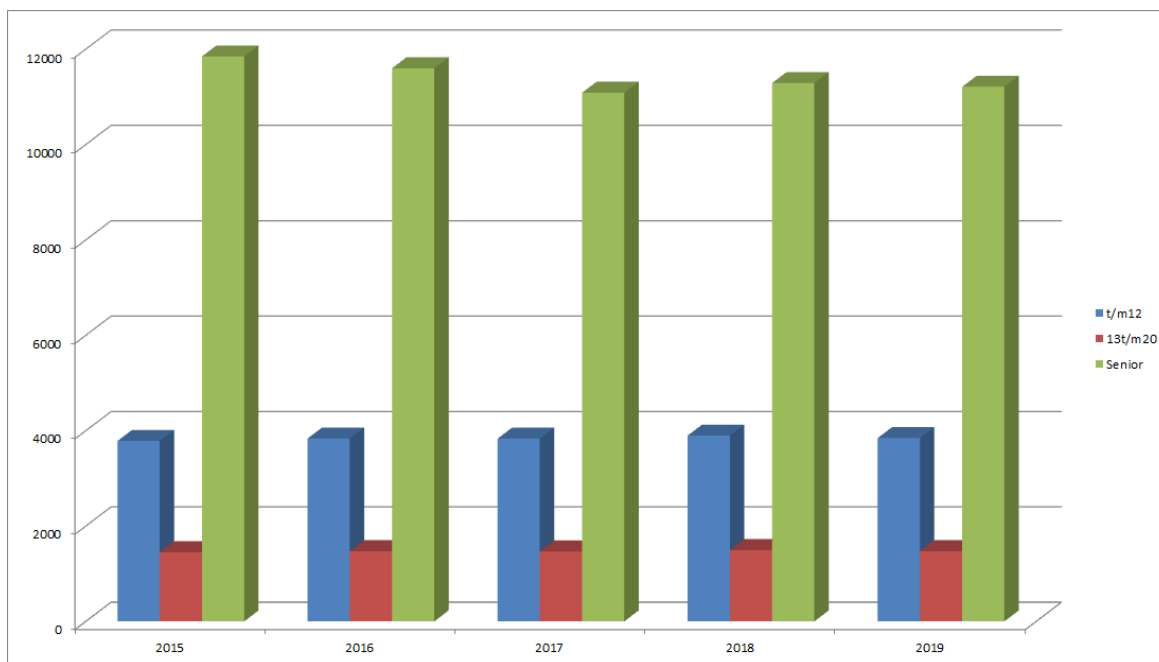
Voor u ligt de eerste aparte rapportage met cijfers over de ontwikkeling van het aantal leden, het aantal clubs (en het aantal clubs met jeugdafdeling/jeugdclubs), schoolschaak en online schaak. Deze cijfers geven een goed beeld hoe het er met het georganiseerde schaak voor staat. Verder geven ze een indicatie van de vorderingen bij de speerpunten verankeren (schoolschaak), versterken (clubschaak) en verbinden (online schaak) uit het meerjarenbeleid 2018-2021.

Enkele opmerkingen:

- De rapportage zal 1x per jaar verschijnen. Voor de meeste cijfers geldt dat een frequentie van 1x per jaar het beste beeld geeft.
- Peildatum is telkens 1 april van het betreffende jaar.
- Het aantal clubs en het aantal jeugdclubs/clubs met een jeugdafdeling kan per jaar wat fluctueren. Dat komt door de keuze om een ondergrens van 5 leden te hanteren, en bij jeugd ook de aanwezigheid van een jeugdleader. Het is daarom beter om naar de meerjarige trend te kijken dan per jaar te vergelijken.
- Enkele cijfers zijn op dit moment nog een globale schatting. Dat gaat m.n. over het aantal kinderen dat schoolschaakles krijgt en het aantal scholen/buurtten waar geschaakt wordt. Streven is om in de komende jaren een betrouwbaarder beeld te krijgen.

Ontwikkeling ledenaantal

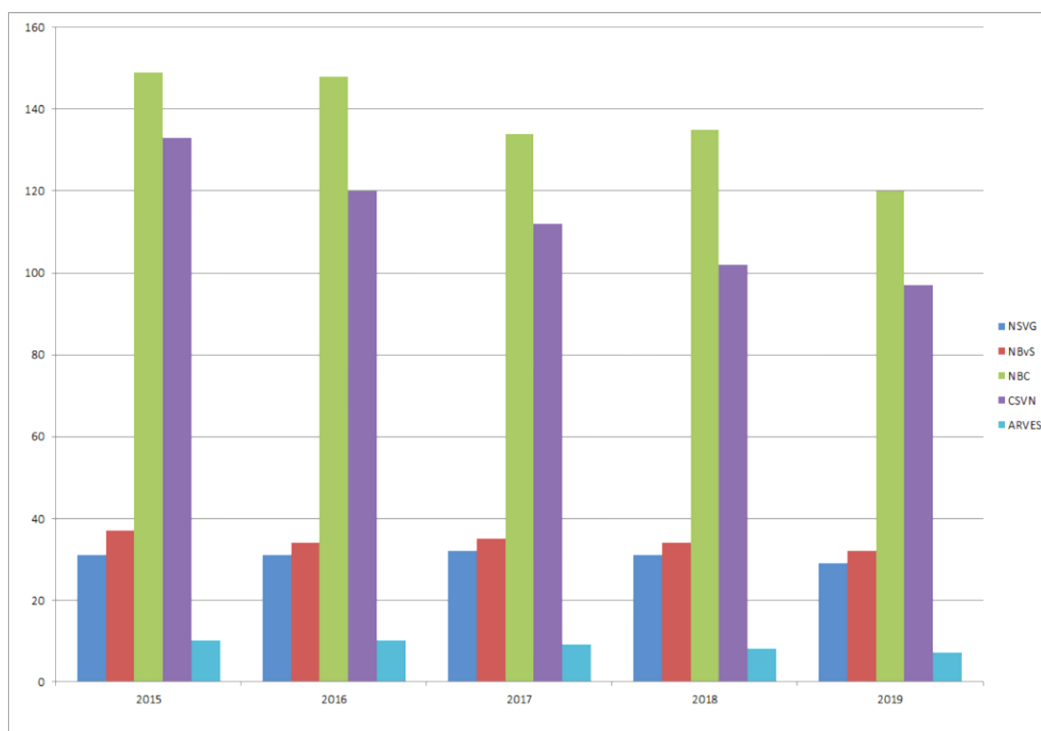
Verenigingsleden onderverdeeld naar leeftijd

Het gaat hier om het aantal hoofdden. Dubbelleden zijn niet meegeteld.

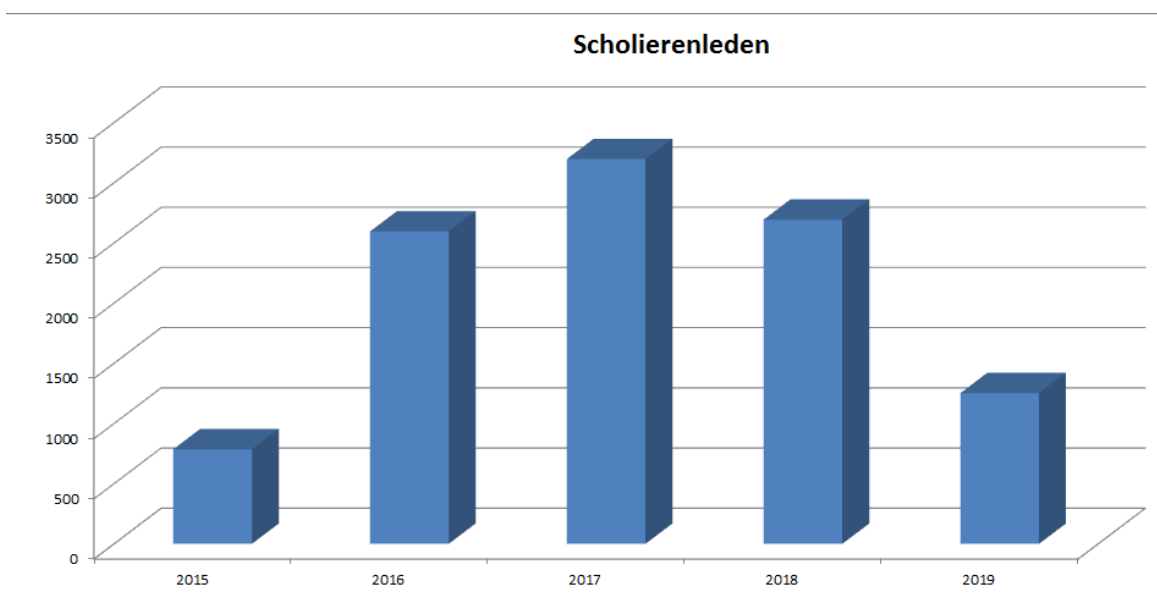
Bij de volwassen leden is er sinds 2015 sprake van een lichte daling, bij de jeugd van een lichte stijging.

Leden bijzondere bonden

Het gaat hier om het aantal hoofdden. Dubbelleden zijn niet meegeteld. Sinds 2015 is het ledenaantal bij alle bijzondere bonden gedaald.

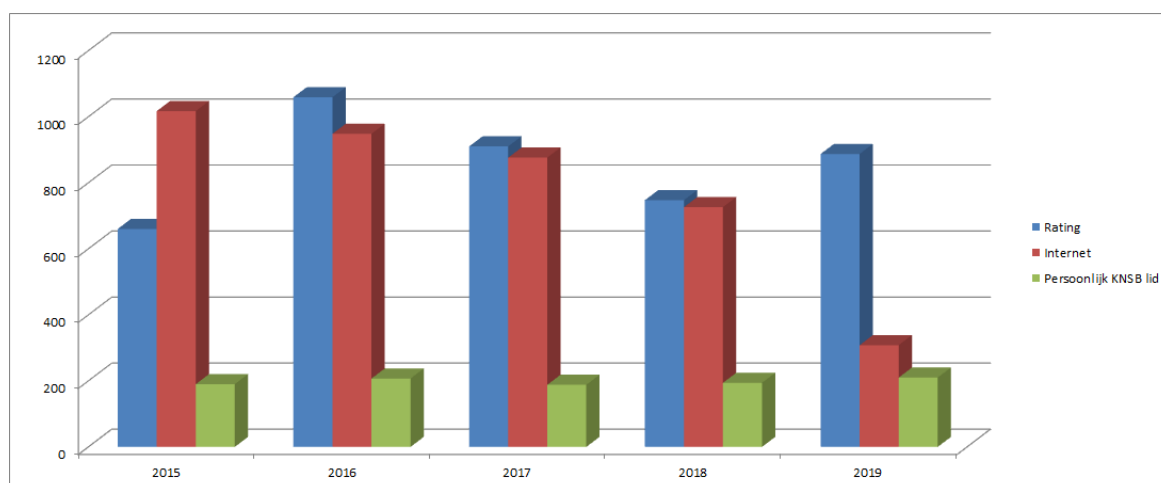
Scholierenleden

Het gaat hier om het aantal hoofdleden. Dubbelleden zijn niet meegeteld.

Zoals al in het jaarverslag 2017 en 2018 is gemeld, is de automatische koppeling tussen Chessity en het scholierenlidmaatschap komen te vervallen. Dit vanwege de nieuwe privacywetgeving, die vereist dat personen expliciet toestemming moeten verlenen voor het doorgeven van hun persoonlijke gegevens. Chessity is eind 2017 gestopt met de automatische doorgifte van de gegevens van kinderen. Dat betekent dat de KNSB vanaf eind 2018 geen Chessity scholierenleden meer heeft. De scholierenleden van 1 april 2019 zijn kinderen uit verschillende schoolschaakprojecten (die kunnen overigens ook les krijgen met Chessity), van de 3-4-5 toernooien en individuele aanmeldingen.

Ratingleden, leden online en persoonlijke leden

Bij de online leden zijn ook de dubbelleden geteld.

Het aantal online leden zal in 2020 teruggaan naar nul omdat de KNSB geen Playchess accounts meer verkoopt na de overgang naar Chess.com. Het aantal ratingleden en persoonlijke leden schommelt door de jaren heen.

Leden online jeugdschaakclub

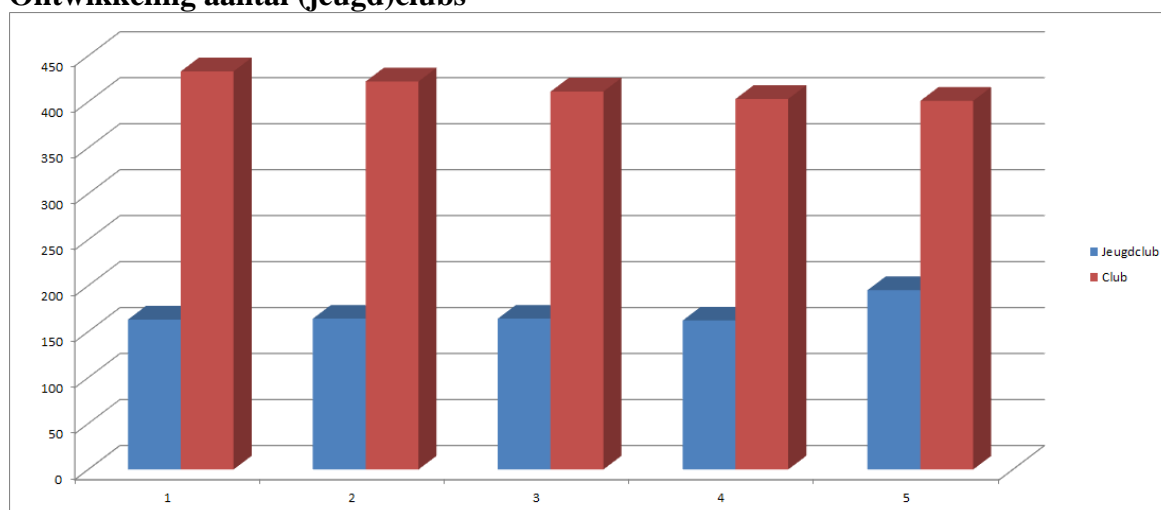
Op 12 oktober 2018 is de Online Jeugdschaakclub Nederland opgericht. Per 1 april 2019 telt de club 2.200 leden, verdeeld over 65 verenigingen en 100 scholen.

Leden club KNSB en club KNSB jeugd op Chess.com

De KNSB is medio 2018 voor de online schaakactiviteiten (internet toernooien, voorronden NK voortgezet onderwijs) overgestapt naar Chess.com. Daarvoor heeft de KNSB een club KNSB en een club KNSB jeugd opgericht. Leden van deze twee online clubs zijn geen officiële online leden van de KNSB, omdat zij geen betaald account via de KNSB hebben gekregen.¹ Per 1 april 2019 telt de club KNSB 844 leden en de club KNSB jeugd 398 leden.

Ontwikkeling schaakclubs

Ontwikkeling aantal (jeugd)clubs

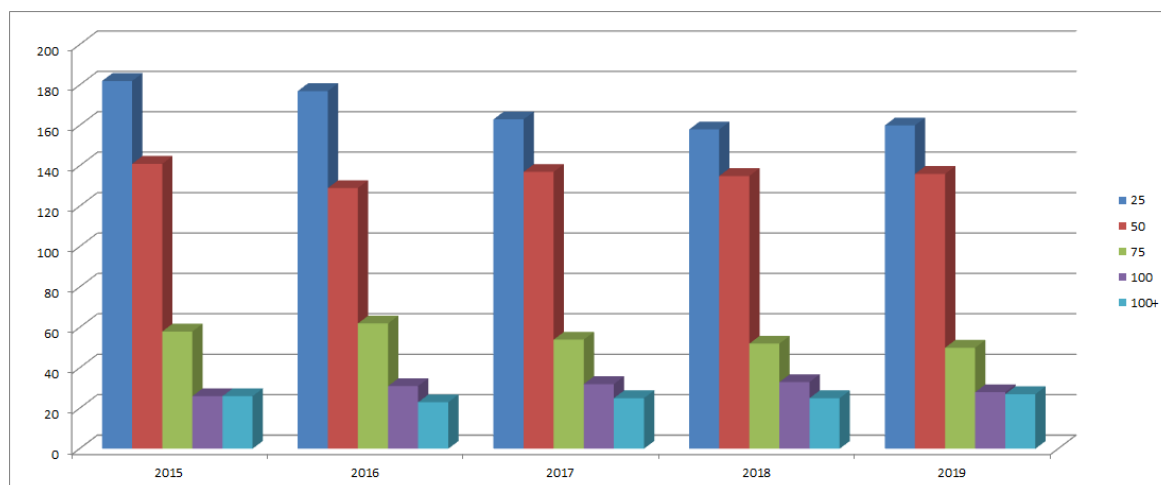

Een club wordt geteld als er minimaal 5 betalende leden zijn. Een jeugdclub of een schaakclub met een jeugdafdeling wordt geteld bij minimaal 5 betalende jeugdleden en een jeugdleader vermeld in OLA. Begin 2019 is de clubs zonder jeugdleader in OLA gevraagd deze alsnog op te voeren, dat had een significante stijging van het aantal jeugdclubs tot gevolg. Het aantal clubs daalt jaarlijks licht. Met enige regelmaat verdwijnen kleine clubs door opheffing of door fusie.

Er zijn in OLA overigens 63 clubs met een jeugdleader en met minder dan 5 jeugdleden. De helft van deze clubs heeft 0 jeugdleden. Streven is om het komend jaar na te gaan of deze clubs ondersteuning kunnen gebruiken.

¹ De KNSB ontvangt overigens wel een percentage van elk betaald account bij Chess.com dat via de landing page van Chess.com op de KNSB site is genomen.

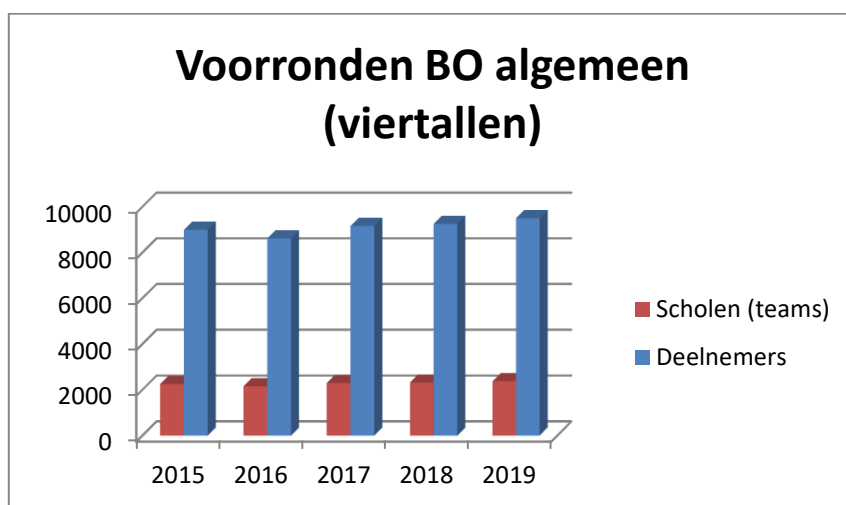
Verdeling clubs naar ledenaantallen

Het aantal clubs is in 3 categorieën ongeveer stabiel: de groep met 26-50 leden en de grote clubs (76-100 leden en >100 leden). Het aantal kleine clubs (t/m 25 leden) en het aantal clubs met 51-75 leden daalt.

Ontwikkeling schoolschaak

Aantal deelnemers voorronden NK BO teams

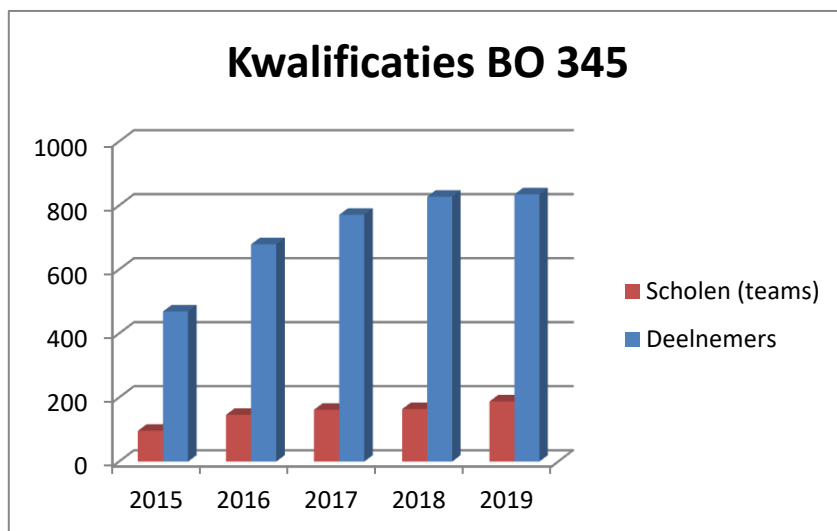
Vorronden BO algemeen (viertallen)

Jaar (2019 = seizoen 2018-2019)	2015	2016	2017	2018	2019
Scholen (teams)	2249	2154	2291	2313	2376
Deelnemers	8996	8616	9164	9252	9504

Met uitzondering van een dip in 2016 stijgt het aantal teams (en daarmee ook het aantal deelnemers) aan de lokale schoolschaaktoernooien voor teams.

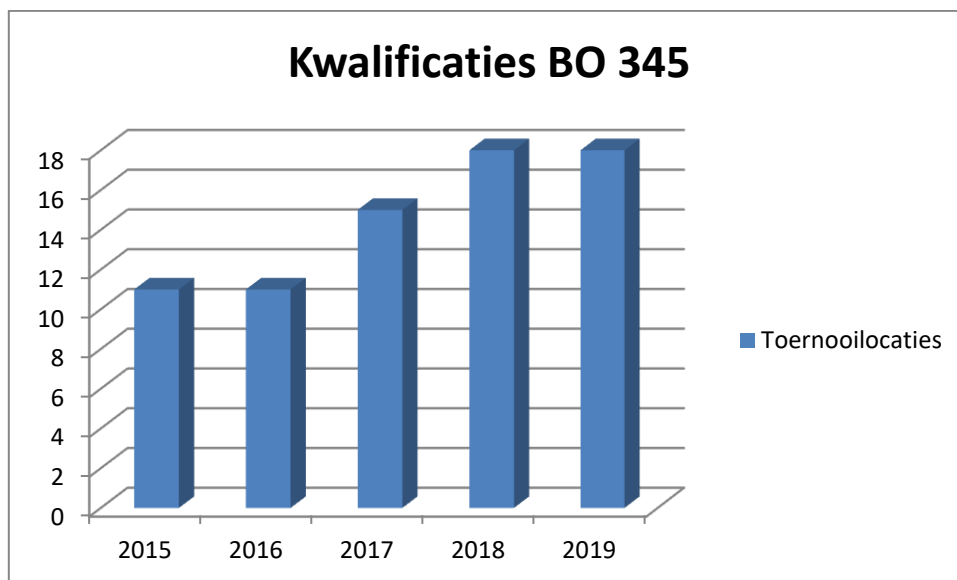
Streven voor volgend jaar is om ook het aantal lokale toernooien in beeld te hebben. De regionale bonden is gevraagd deze cijfers uit hun regio in te sturen.

Aantal deelnemers lokale 3-4-5 toernooien

Het aantal scholen en het aantal kinderen dat deelneemt aan de 3-4-5 toernooien (toernooien voor kinderen uit de groepen 3, 4 en 5) stijgt, maar de groei neemt de laatste jaren af. Dat heeft er vooral mee te maken dat het aantal lokale 3-4-5 toernooien (zie onder) niet stijgt. Dat is een uitdaging voor de komende jaren.

Aantal lokale 3-4-5 toernooien

In 2019 zijn twee extra voorronden op regionaal niveau gehouden t.o.v. 2018. Maar omdat twee organisatoren uit 2018 geen apart toernooi hebben georganiseerd, is het aantal toernooien gelijk gebleven.

Aantal kinderen dat schaakles krijgt op school/BSO/buurt

Hiervoor gebruiken als indicator het aantal verkochte Nederlandstalige stappenboekjes voor beginners (Opstapjes 1-2, stap 1).

Cor van Wijgerden heeft een opgave gedaan van het totaal verkochte Nederlandstalige werkboekjes voor beginners in 2018. Op basis daarvan hebben we een schatting gemaakt van het aantal kinderen dat op school/BSO /buurt les krijgt met de stappenmethode. Dat ligt op ongeveer 8.000. Het totaal aantal verkochte Nederlandstalige werkboekjes voor beginners ligt hoger. Er worden namelijk ook boekjes gebruikt bij clubs en in België, en er worden ook individueel boekjes aangeschaft.

We zijn nog in gesprek met Chessity of zij informatie kunnen verstrekken over het aantal actieve Chessity accounts in Nederland.

Aantal scholen/BSO's/buurtlocaties waar schaakles wordt gegeven

Het aantal scholen in OLA per 1 april 2019 is 617. Dat is nog lang niet alles. De schatting is dat er landelijk op ca. 1.500 scholen schaakles wordt gegeven. In de loop van 2019 worden de scholen / BSO's en buurtlocaties bijgewerkt, zodat we deze komende jaren beter kunnen volgen.